

Naročnina

z naša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna številka 1 Din

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti
telefon številka 8.

Štev. rač. poštno hran. 12.549

izhaja vsako nedeljo

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani; cela stran 600
Din, pol strani 300 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo

V. LETO

Murska Sobota, 5. januarja 1936.

ŠTEV. 1

Obraz Evrope

Navada je, da z željo, da bo prihodnost boljša od preteklih dnevov, stopamo v novo leto kljub temu da vemo, da je eno leto vredno drugega. Posebno velja to za pretekla leta, ki so bila nasičena z gospodarsko krizo, kateri še ni videti konca. Zato je prav malo ljudi, ki bi si želeli v preteklost nazaj, za katero je kedaj že izginila fraza: dobri stari časi.

Če pogledamo v mednarodno življenje, se pojmi krize ne nanaša samo na naše gospodarstvo, temveč zadeva ob človeka, na njegovo ravnanje in nehanje na njegovo čustvovanje in mišljenje, ki se je v zadnjem času predru-gačilo v mrzličnem iskanju novih oblik, za novo življenje, ki se bo dalo prilagoditi razrvanemu času. In pogled v mednarodno diplo-macijo, ki je krojila usodo Evro-pe, nam prav isto dokazuje. Bilo je mnogo govorenja, na stotine posvetov in konferenc, ki pa niso spravili že leta in leta morečo negotovost s političnega obzorja današnje Evrope. Mnogo je bilo resničnih in iskrenih naporov, da bi se zagotovil mir, ker le na tej osnovi bi bilo novo gospodarsko življenje omogočeno. In po dva-najstih mesecih tega dela in teh naporov, smo se pogreznili še nižje: gospodarstvo se ni dvig-nilo, armada brezposelnih je v Evropi narasla, mladi ljudje, pre-žeti volje do dela, so pahnjeni v še večjo negotovost, da bi ke-daj stopili v areni življenja. Ra-zorožitvene konference so bile jalovi poizkusi, odvrniti nevarnost vojne. Še več: v drugi polovici leta so v Afriki zagrmeli topovi in tisoči so se zopet spoprijeli z orožjem v rokah. Vse strahote preteklega klanja med narodi, so bila preslabotna svarila, da bi odvrnila ljudi od nečloveškega početja. Vojna v sosednji Afriki pa nam prav zdaj grozi, da pre-skoči svoje meje in zaneti požar tudi v Evropi. Tla so kaj ugodna: razrvani in needini kontinent bi se preko noči prepletel s strelni-mi jarki in bruhal sovraštvo in uničenje iz pripravljenih topov!

V zadnjih letih Evropa v niče-mer več ne uspe. Kar napravi, ima svoje usodne posledice, vse se ji ponesreči. Kje je vzrok?

Narod ne kroji svojo usodo na-pram zunanjemu svetu. Za to je postavil svoje voditelje, da ga vodi. A baš ti, ki bi morali vo-diti svoje narode, ne store svoje voditeljske dolžnosti. Mesto, da bi se postavili na čelu ljudstva in mu pokazali pot do svetlejših dnevov, po katerih masa hrepeni, so se skrili za hrbet množice. Tam prisluškujejo da lahko ustre-žejo njenim nagonom, ki nosijo pečat današnjih negotovih razmer. Da bi pa bili propovedniki čiste resnice, tega se boje. In če pogle-damo njih delo, se v ničemer ne razlikuje od dela onih politikov v preteklosti, ki so zanetili sve-tovni požar. Res je, po vojni je bila vsa Evropa edina: nikdar ne bomo segli več po orožju! Ta sklep je bil odkritosrčen, saj je moral biti! Narekovale so ga razmere, uničene pokrajine, mi-lijoni grobov posejani po konti-nentu. Ostali pa so samo pri tem sklepu, nihče pa ni mislil na to, da je prišel čas, da se morajo enkrat za vselej, odstraniti tudi vzroke, ki so dovedli do svetov-nega klanja. Rana se je celila, a kal boleznij še vedno tičal glo-boko v organizmu.

Voditelji narodov, so še bolj kot prej vcepljali ljudem pogub-no misel, da imajo le oni pravico

do prvega mesta pod soncem in da je to njihova dolžnost, da to mesto zavzamejo na račun šib-kejših sosedov. Narodni šovinizem je ponovno preplaval Evropo in preko noči izbrisal misel mi-ru, ki so jo narodi postavili v svoj program, v svrhu zgraditve uničenega gospodarstva. Dorašča-joči mladini so znova vcepili pre-pričanje, da je le sila in moč, ki dela narode velike in slavne v zgodovini, da se le ob uničenem sosedu da ustvarjati življenje do katerega imajo samo oni in nihče drugi pravico. In v tem je glavni vzrok vsemu današnjemu med-narodnemu političnemu položaju, ki zatemnuje z pretečimi oblaki obzorje Evrope.

Mesto da bi izmučen narod pričel novo, boljše življenje, drvi slepo za svojimi voditelji, poslušaj njih besede, za katerimi so skrite konice bajonetov proti njim samim in se brani priti do spoznanja svojih krivičnih zahtev. Drugi na-rodni pa zopet ne puste, da bi se gazila njih sveta posest za cenó blodnih idej, ki ne nosijo v sebi nikake upravičenosti.

V tem je jedro spora v Afriki, lahko pa to postane vzrok tudi razprtij v Evropi, česar pa nas sam Bog obvaruj!

POLITIKA

Administrativni odbor je sklenil, da se fond, ki je bil ustanovljen v narodni skupščini leta 1933. za nastavitve brezposelnih učiteljev, v celoti vrne narodni skupščini, ker ni bil po-rabljen za te namene.

Na pravoslavni praznik „mate-riče“ na katerem obdarujejo matere svoje otroke, je Nj. Vel. kraljica Ma-rija obdarovala na dvoru večje število siromašnih otrok, med katerimi so bile zastopane vse banovine.

Po zadnjih navodilih izvršilnega odbora JRZ se bodo v vseh onih krajih, kjer doslej še ni organizirana stranka, pospešilo delo za organizacijo.

O hrvaškem vprašanju je go-voiril na shodu v Skoplju, šef bivše demokratske stranke Ljuba Davidovič. Dejal je, da je o tem vprašanju še prerano govoriti, ker je to sestavljeno vprašanje in ga radi tega ni mogoče v naglici rešiti. Hrvatsko vprašanje, je vprašanje vsega našega naroda ter obstoja v tem, da se s poštenim de-lom, enakostjo in svobodo za vse

državljane ustvari med vsemi sloji našega naroda razpoloženje za to državo.

H gospodarskem razvoju med Češkoslovaško in Jugoslavijo bo mno-go pripomogla jugoslov.-češkoslov. železniška tarifa, ki je s prvim jan-u-arjem stopila v veljavo. Z njo se je dosegel boljši razvoj blagovnega pro-meta čez naše pomorske luke. Pouda-riti je treba, da je sedanja tarifa sa-mo začetek nadaljnega dela, ker se bo še bolj izpopolnila.

Skupščina se bo sestala okoli 15. januarja. Medtem, ko bo finančni od-bor razpravljaj o novem proračunu, se bo v skupščini razpravljalo o za-konskih osnutkih zakona o prekrških, trgovinskega zakonika in zakona o gospodarskih zadrugah, ki se sedaj nahajajo v razpravi v skupščinskih odborih.

„Ka olički tjednik“, glasilo kato-liške akcije za drinsko banovino je nedavno objavilo daljši članek o tem, kako je moglo dovoliti vodstvo slo-

venske Katoliške akcije duhovnikom, da se aktivno udeležujejo v JRZ. Na to so Slovenci odgovorili, da stoje duhovniki visoko nad vsako politiko. Temu je sledil zopet odgovor z na-slovom: „Dva tipa“, v katerem se po-vdarja, da se v duhu papeževih smer-nic ne sme izpostavljati Cerkev niti posredno niti neposredno v aktivnem političnem delovanju.

Radi praznikov vlada v beograj-skih političnih krogih precejšnje za-tišje. Večina ministrov je odsotna.

Opozicija je imela preteklo ne-deljo precej shodov. Davidovič je go-voiril v Skoplju, dr. Dragoljub Jova-novič pa je sklical shod v Starem Bečeju.

Abesinija se vedno bolj in bolj oborožuje. Ko se je začela vojna so imeli Italijani pred seboj sovražnika, ki je bil bos in razcapan, danes pa je že abesinska vojska dobro oboro-žena ter postaja položaj za Abesince vsak dan boljši. Tako so te dni zope-dobili 36 novih protiletalskih topov, 20 težkih topov, 200 strojníc, 5000 modernih pušk in 15 milijonov nabo-jev. Novi transporti so najavljeni za prihodnje dni.

Pri Adiadiu se je vnela velika bitka, v kateri so zmagali Abesinci. Pri tem so Italijani morali prepustiti sovražniku 20 tankov in 50 strojníc. Mnogo Italjanov je bilo ujetih.

Ker abesinska bolničarska or-ganizacija zelo slabo deluje, je ob-ležalo na bojišču na tisoče ranjencev, kjer so umrli brez pomoči.

Mesto Abi Adi so Abesinci po hudih borbah zopet zavzeli in pregnali sovražnika iz dobro utrjenih postojank.

Več italjanskih letal so Abesin-ci sestrelili, kar je najboljši dokaz kako dobri strelci so.

Abesinci imajo trenutno le 12 letal z 15 piloti. Med njimi je tudi en Fran-coz in en Rus.

Italija neprestano pošilja nove transporte vojakov v Afriko.

O splošni abesinski ofenzivi se tudi sedaj še ne more govoriti, temveč gre še vedno samo za nepričakovane osamljene abesinske napade, četudi večjega obsega. Italijani trdijo, da so odbili že več napadov, priznavajo pa, da so imeli v preteklih dneh velike izgube in da je padlo 400 italjanskih oficirjev in vojakov.

Med Anglijo in Italijo je spor radi Abesinije vedno večji in je velika nevarnost, da se vojskovanje prenese

tudi na evropska tla. Anglija zbira zavezniške predvsem v sosesčini Italije. Jugoslavija, Turčija in Grčija so se že brezpogojno postavili ob strani Britanije. A tudi Rusija in Poljska sta pripravljene podpreti s svojim letalstvom Anglijo, če bi bila napadena.

Belgijski kralj je odpotoval v London in širile so se vesti češ, da misli posredovati med Anglijo in Italijo. Vesti so bile neresnične.

Laval je izjavil v francoskem parlamentu, da je sodelovanje med Nem-

čijo in Francijo edina garancija za mir v Evropi.

Japonci osvajajo zopet Kitajsko ozemlje. Mandžurska armada (katere se Japonci poslužujejo) je prodrla že globoko v notranjost Mongolije. Sodelujejo tudi velika japonska bombna letala, ki čistijo pred mandžurskimi četami zemljišče od kitajskih čet.

Japonska bo zgradila v najkrajšem času 90 ladij med katerimi je mnogo rušilcev in podmornic. Lepi časi se obetajo na Daljnem vshodu!

Vožnja v smrt . . .

Vsa Sobota in najširša okolica je pod vtisom težke nesreče, ki se je pripetila v soboto, v popoldanskih urah na cestnem prelazu čez proggo pri pokopališču. Šofer poštnega avtobusa, ki vozi na proggi Lendava—Sobota—Rogaševci, Josip Lukašek, je prišel s svojim vozilom pod stroj vlaka, ki je prerezal težko karošerijo skoro na dvoje. Z njim se je peljal tudi pismonoša Koudela, ki je po čudnem naključju ostal pri življenju, dočim je Lukašek izdihnil med razbitinami.

Zadnja vožnja

Kakor običajno je Lukašek v zgodnjih popoldanskih urah krenil z poštnim avtobusom k garaži, ki se nahaja na drugi strani železniške proge Sobota—Ormož, po bencin za popoldansko vožnjo v Rogaševci. Z njim se je peljal službujoči pismonoša Koudela in nič hudega sluteč sta se peljala proti garaži. Baš v tem času se je pripodila precej gosta megla, ki je zaštila pogled. Privozila sta do bližine proge z običajno brzino. Zadrževalnice so bile dvignjene. V tem času pa se je na tiru nahajal stroj s službenim vozom, ki je premikal in sestavljal garnituro za popoldanski vlak. Kretničar Horvat izpoveduje, da je dajal potrebna znamenja, da bi Lukašek ustavil vozilo, toda zamahn. Že v naslednjem trenutku je bila

Katastrofa

neizogibna. Lukašek se je hotel še v zadnjem trenutku izogniti ter je zavozil prav na desni rob cestišča. To pa je bilo usodno. Premikajoči stroj je zgrabil avto, ga prekotatil in ga

vlekel še nekaj metrov naprej, kjer so od velikega voza ostale same razbitine. Strojvodja, ki je takoj ustavil stroj, je pozval službujoče uradništvo na postaji, ki je tudi prvo prihitalo na kraj nesreče.

Iz razbitin so prvega privlekli ranjenega pismonoša Koudela z hudo ranjeno nogo, pa tudi na glavi je imel poškodbe. Negibno med razbitinami pa je ležal šofer Lukašek, brez znakov življenja. Bil je tako zakopan v ruševinah, da ni bilo mogoče misliti na reševanje. Šef kurilnice g. Skuk, ki je vodil očiščevalna dela na proggi, je takoj ukazal izolirati bencinski rezervoar, ker je obstojala velika nevarnost, da bi iskra stroja vžgala tekočino, kar bi povzročilo še večjo nesrečo.

Vest o grozni nesreči

se je bliskovito razširila po Soboti in na mestu nesreče se je kmalu po katastrofi zbrala množica ljudstva. Prispele je tudi sodna komisija, v kateri so bili predstojnik sodišča g. dr. Šumenjak, ter preiskovalni sodnik g. dr. Mrhar.

Pogled na kraj nesreče je bil grozen. Lokomotiva se je vspela pol metra visoko na razbitine avtobusa, pri čemur se je iztirila. Radi nenadnega postanka stroja, se je službeni voz, ki je bil pripet za strojem, zaril v lokomotivo in se dvignil tako visoko, da je celo poškodoval dimnik pri stroju.

Očiščevalna dela

na proggi so se pričela takoj. Vodil jih je šef kurilnice g. Skuk. Vsak promet po proggi je bil seveda nemogoč

in popoldanski vlak ni mogel zapustiti postaje.

Popoldanski vlak, ki prihaja iz Ormoža pa se je moral ustaviti pred pozorničem katastrofe ter se je, po izstopu potnikov, odpeljal zopet v Beltince.

V poznih popoldanskih urah

se je posrečilo stroj spraviti raz razbitin in ga precej poškodovanega odpeljati na postajo. Sedaj šele je bilo mogoče spraviti truplo nesrečnega Lukavška iz razvalin na dan. Bil je ves iznekažen. Obraz mu je počrnel. Nabrekli žila na desnici mu je vsled silnega pritiska počila. Z nosilnicami so ga odnesli v mrtvašnico bolnišnice, kjer so drugi dan izvršili obdukcijo. Komisija je dognala, da se mu je vsled silnega pritiska odtrgalo drobovje. Imel je tudi polomljene noge. Drugih zunanjih poškodb ni imel. Že naslednjega dne je prispela iz Ljubljane

strokovna komisija,

ki se je mudila na kraju nesreče do poznih popoldanskih ur z namenom, da dožene krivca grozne katastrofe, ki je tako težko odjeknila v naših krajih.

Kdo je kriv?

To vprašanje si je vsakdo stavil ob vesti in pogledu na kraj tragedije. Priča dogodka je bila neka ženska, ki je šla proti Rakičanu. Ve le toliko povedati, da se je umaknila avtobusu s ceste, da jo ne bi oškropil z blatom, že v naslednjem trenutku pa se je voz kotatil pod železniškim strojem. Kretničar, ki je baš takrat opravljal službo pravi, da je stal na prelazu in dajal Lukašku znamenja, da ustavi, na kar se pa on ni oziral. Da pa ni bila zatvornica spuščena, motivira s tem češ, da ni vedel, da bo moral vlak pri premikanju voziti preko prelaza, zato ni s seboj vzel ključa, ki je potreben za spuščanje zatvornic. Kakor velevali predpisi pa je nato stopil na prelaz, da ustavi z kretnjami rok vsako približajoče se vozilo. Stroj je vodil silno počasi preko prelaza in možno je tudi, da je Lukašek mislil, da se stroj sploh ne premika. V dokaz, da se je nahajal tamkaj, navaja priče, ki jih je komisija tudi zaslišala. Tako on.

Priče pa zopet izpovedujejo, da niso nikogar vidle na prelazu. Med pričami sta tudi dve ciganki, ki sta v bližini povijale otroka. Preiskava bo dognala, kaj je res in kaj ne. Brez dvoma pa je tudi pri tej nesreči imela največji delež

usodno naključje,

ki je zahtevalo človeško življenje, žrtev svojega težkega in odgovornega poklica.

Pokojni Lukašek,

ki je bil star 40 let, je bil po rodu iz Češkega. Že deset let je služboval v Prekmurju ter je bil znan kot vesten in zanesljiv šofer, zato se mu tudi nikdar ni pripetila najmanjša nesreča. S svojim blagim značajem in prirojenno dobroto si je pridobil nešteto prijateljev v naših krajih, ki z težkim srcem klonijo pred njegovo kruto usodo. Na pragu, ko si je hotel ustvariti tiho družinsko življenje, ga je smrt neusmiljeno zgrabila in iztrgala iz življenja. V tem je tragedija moža, ki se je žrtvoval svojemu poklicu . . . V bratski češki zemlji pa je zaplakala osamljena mati, kateri je bil rajni dober sin in v podporo na stare dni. Usoda je strla dvoje ženskih src, skromen grob je zakril upe in želje, žalost tolikih prijateljev, katerim bo vedno kruta zavest: Dobrega Lukavška ni več med nami . . .

Njegov pogreb

kakoršnega Sobota že dolgo ni videla je bil jasna priča, s kako elementarno silo je odjeknila vest o njegovi tragični smrti med najširšimi plastmi naroda. Navzoči so bili zastopniki oblasti z gosp. sres. načelnikom Lipovšekom, z g. majorom Narandžičem, ter z županom g. Hartnerjem na čelu, zastopnik direkt. pošte in telegrafa iz Ljubljane, zastopnik žel. direkcije iz Ljubljane, deputacija Sokola z praporjem, občinska godba itd. Pevski zbor Sokola je pod vodstvom g. nadzornika Velnarja pred mrtvašnico in na grobu zapel v srce segajoče žalostinke. Ob odprtem grobu pa so se od rajnega poslovili upravnik pošte g. Vutkovič, zastopnik poštnih šoferjev naše banovine g. Hočevar, ter starosta Sokola g. Pertot. Pretresujoča žalostinka mestne godbe se je zalila v zamolke udarce prvih grud, ki so padale na rakev tako tragično preminulega Lukavška.

Perjan M. Razpotje

28

„Ne, Urh! Že nekaj dni po rojstvu je umrl . . .“

„Pa mi nisi tega nikoli pravila!“ Težko je leglo Urhu na dušo in zazrl se je skozi okno na samotno drevo, ki si je z vej otreslo snega in čakala na pomlad . . . Kata pa mu je pripovedovala, vse prav vse in ko mu je položila vse svoje razgrnjeno življenje na dlani, je molče čakala sodbe. Urh pa jo je objel okrog pasu in ko mu je Kata nagnila glavo na rame, je plila vsa čezna njegovih besede:

„Kata, vsi hodimo po gnojnici in če ne bi bilo greha na svetu, ne bi bilo treba ne nebes, ne pekla, ne vic . . .“

VII.

Do poroke je Kata stanovala pri sestri. Vsak dan pa je prihajala k

Urhu, ker dela je bilo mnogo, pepelnica pa je bila pred vratmi. Zadnje nedelje pred postom so Urha oklicali zadnjič. Popoldne pa se je z svati odpeljal v cerkev, kjer ni manjkalo zijal, da vidi kako bo nevesta oblečena in kako se bo Urh vedel. Nihče ni imel ničesar za oporekati. Urh je svojo obljubo pred oltarjem potrdil z krepkim in odločnim: „Ja“. Bolj plašna pa je bila Kata. Izgovorila je besede tiho in ponižno, kakor se to za nevesto spodobi in kot so to delale druge, katere je hodila gledat.

Doma so se pa gostje stlačili v delavnico, ki je bila polno stolov in ene same mize. Na mizi je bilo vsega dovolj, vina ni manjkalo in o polnoči sta se dva svata skoraj skočila v lasce. Le s težavo so jih drugi pomirili. V

strahu pred novimi razprtijami pa so ženske začele siliti domov in kmalu za tem sta ostala Kata in Urh sama v hiši.

Urh je krenil mimo razpotja na široko in ravno cesto . . . On pravi, da je srečen, le ljudje o tem ne govorijo radi. Kata je dobra gospodinja, povsod ji je dovolj. Urhu to prija in v zadnjem času se je kar nekam pomladil. Baje bo kmalu oče, tako mu je vsaj Kata zaupala. In to je dalo še več sonca v njegovo delavnico.

Le proti koncu poletja so se mu nekega dne zopet nabrale gube na čelu. Prišel je Laci, oblasten in glasen ter je hotel še Kati zapovedovati. Nekaj časa je Urh vse to poslušal

potem pa je planil na Laci in mu s stisnjeno pestjo udaril v obraz, da se mu je počedila kri. Z doma pa le ni šel. Sladnjčič pa ga je le zmanjkalo. Z nekimi tihotapci je sklepal kupčije, orožniki so družbo izsledili in prišli so iskat Laci na dom. Vzela ga je noč. Od takrat ne čuje Urh ničesar več o Laci. Baje je šel v Francijo na delo. Urhu je tako prav. Ne zanima se več za svojega sina, pred njim so druge skrbi. In že sedaj ljubi dete pod Katiinim srcem, saj njegova leta se vpenjajo v višino in peti in šesti križ. Že ni več daleč. Takrat bo iskal toplejših besed za mrtle zimske dneve. Urh ve kje jih bo iskal in kje jih bo našel.

(K o n e c.)

MAČE VESTI

Murska S:

— Dar. Sbor društva Rdečega križa je dal za siromašne otroke, ki so v tukajšnji bolnišnici, za blago vrednosti 300 Din. Plemenitim darovalcem za velikodušen dar v imenu občine najiskrenejša hvala! — Volnišnice.

— Izpiti. Gospod Benko Josip, kapitan, sin narodnega poslanca, je bil izpit za rezervnega narednika 1. stopnje. Čestitamo.

— Nesreča. Neki Habjanič iz Globočkega vasi je prišel na dom povabil vinogajca sina Žižek Franca iz Slavnice, ki se je v požarnih urah vračal iz doma, je prišlo do prepira, katerem je Habjanič Žižka udaril s tiro po glavi. Žižek je dobil težko nevarne poškodbe. — Neznana. Je po polnoči v bližini pokopališča v Šulincah z nožem zabodel prijatelja Bärber Petra iz Šulinca. D. je vbodiljaž z nožem v levo stran ter poškodbe na glavi. Po nesreči se zdravita na kir. oddelku tukajšnje bolnišnice.

— Janka S. K. Mure bo v nedeljo dne 5. januarja 1936 ob pol 4. uri v Fatiku. Pridite!

V preteklem mesecu so umrli tukajšnji bolnišnici: Feher Roza m. občestnica 41 l. iz Pinc. — Horvat Marija m. posestnica 55 l. iz Filovc. — Pintarič Karol, dninar 43 l. iz orovc. — Drvarič Matija, prevžitkar 1. D. Slaveč. — Žokš Marija, hči 1. pos. 7 l. iz Doliča. N. v m. p!

— Vodnikova družba. Ker se je naknadno priglasilo mnogo novih naročnikov za letošnje izdaje Vodnikove družbe opozarjamo, da se je rok za naknadne prijave podaljšal do 7. t. Prijave sprejme poverjenik g. Friedrich Št. sodni uradnik v Murski Soboti.

— REKORD-ne uspehe dosežete z Orion radioaparati — dobiti jih na polgoročna odplačila pri Nemeč J.

— Mati je prišla... Takoj že drugi dan, ko smo pokopali nesrečno preminulega Lukaška, je prihitala njegova mati iz daljne Češke. Prva kot globoko potrte stank je bila na veži grob svojega sina, ki si je svoje zadnje bivališče našel tako daleč od doma... In kot zadnji pozdrav mu ni prinesla cvetja, le prst iz njegove domovine mu je nasula na gomilo, v kateri so se lešketale njene solze... Tako zna ljubiti le mati! Pa je odšla iz njegovega groba s seboj zemljo, našo prekmursko zemljo, v kateri počiva njen Josip... Le to je ostalo materi, od njenega otroka, ki je bil vedno spominjal na njega, s čimer je bila... Kako borbno čelo je dalo življenje za njeno veliko ljubezen!

— Pomožna akcija, katero je vodila tukajšnja občinska uprava, je v vsakem oziru prinesla zadovoljive rezultate. Uvidevanju meščanov se je zahvaliti, da je bilo omogočeno obdarovati 140 družin t. j. 500 oseb z

najrazličnejšimi in prepotrebnimi živili v skupni vrednosti nad 10.000 Din. Iskrena zahvala vsem velikodušnim darovalcem, ki so priskočili s svojimi darili našim najbednejšim na pomoč. Vso priznanje pa zasluži tudi občinska uprava, ki je v skrbi za siromake uvedla tako obsežno akcijo, ki je dovela do popolnega uspeha.

— Smrt. Po daljšem bolehanju je v tukajšnji bolnišnici umrla Nagy Elizabeta, dijakinja 1. razreda tuk. realne gimnazije. Težko prizadeti materi, k nenadni izgubi edinke naše iskreno sožalje!

— Zahvala. Evangeličansko žensko društvo se iskreno zahvaljuje vsem, ki so ga na katerikoli način podprli pri božični obdaritvi revnih otrok.

Najlepše novoletno darilo ORION 555

Samoprodaja: Nemeč Janes, M. Soboti

— Sejmi. Naznanja se cenjenemu občinstvu in trgovcem, da se vrše v letu 1936 v občini Murska Soboti, sledeči živinski, konjski in kramarski sejmi: Dne 7. januarja (torek) živinski in konjski, dne 3. feb. (ponedeljek) živinski, konjski in kramarski (fašinsko), dne 2. marca (pond.) živinski, konjski in kramarski (čarno), dne 6. aprila (pond.) živinski in konjski, dne 4. maja (pond.) živinski, konjski in kramarski (Jurjevsko), dne 2. junija (torek) živinski in konjski, dne 6. julija (pond.) živinski, konjski in kramarski (Ivaško), dne 24. avgusta (pond.) živinski, konjski in kramarski (Bertalanovo), dne 7. septembra (torek) živinski in konjski, dne 15. oktobra (četrtek) živinski, konjski in kramarski (Terezino), dne 2. novembra (pond.) živinski in konjski, dne 7. decembra (pond.) živinski, konjski in kramarski (Miklavžovo). Interesenti se opozarjajo, da so vsi navedeni sejmi zelo dobro obiskani od tu- in inozemskih trgovcev, zato se vsi kmetovalcem v lastnem interesu najtopleje priporoča, da priženejo svojo živino na te sejme. Za obisk sejmov so tudi zelo ugodne železniške zveze.

— Silvestrovanje v Sokolskem domu je tudi letos privabilo množico ljudstva tako, da je bila prostorna dvorana nabito polna ljudi. Murskdo je moral oditi, ker ni našel več prostora, kar je pač najlepši dokaz, da je ta večer že postal za Soboto tradicionalen, predvsem radi izbranega programa, ki je bil vsa zadržja letna

dostojni višini. Tudi letošnji večer je v vseh ozirih dosegel popoln uspeh. Kmalu po navedeni uri se je začelo z izvajanjem programa. Prve so nastopile članice z ritmičnim plesom, ki ga je posrečeno sestavila gđ. Peček A. na Griegovo godbo: „Svitanje“. Ta točka, kakor tudi ples zamorcev po zamisli g. Flegarja so dokaz, da bi se dalj z tuk. telovadci ustvariti marsikaj lepega in trajnega. Telovad ne akademije bi gotovo pridobile mnogo, če bi program slonel na delih domačih avtorjev. Naj se to v bodoče upošteva. Veseloligra v kateri so igrali gospodične Bezenšek, Požarjeva, Benčikova ter gg. Nišelvic, Polak in Antalič je dosegla svoj namen in razvedrila gledalce. Pa tudi druge točke kakor občinska seja in živalski kvartet so našle polno zanimanje pri publiku.

Posebej pa je treba omeniti solo nastop ge. Čepičeve, ki nam je z vso dovršenostjo zapela nekaj narodnih pesmi, ki so žele zaslužen priznanje. Isto velja tudi za g. J. Gregorca, ki se je tokrat prvič predstavil tako veliki publiku. Žel je priznanje in upravičeno zavest, da je na poti, ki pelje do še velikih uspehov. Kakor vsako leto, je bila tudi letos „Kronika“, ki jo je sestavil g. Ferjan. Posrečena alegorija je zaključila program. Po polnoči se je razvila animirana zabava, le škoda, da je orkester tako malo igral, kar pa je upravičeno radi odsotnosti in obolesti nekaterih članov godbe.

— Poroka. Weiss Bela in Weiss Gizela, roj. Vukan poročena. (Brez posebnega obvestila.)

— XI. vinski sejem in razstava se vrši dne 7. januarja 1936 v Ivanjkovcih. Prijavljena so vina z najboljših vrhov in leg. Ijutomersko-ormoškega vinarskega okoliša. Prvič prevladujejo letos sortirana vina in bode 4/5 vseh rastavljenih vin sortiranih. Zastopane so prav vse znamenitejše vrste. Vina so se prav lepo obnesla in so po večini že vsa čista. Rastavni prostor je v sredi vinogradov tik kolodvora, tako da eventualno slabo vreme ne bo nič motilo. Prometne zveze so ugodne! Razstava je odprta od 8—19. ure.

Iz delovanja Zdržbe trgovcev v Murski Soboti.

Na praznik Sv. Treh kraljev, t. j. v ponedeljek, dne 6. januarja t. l. morajo biti vse trgovine ves dan zaprte, zato pa lahko ostanejo v nedeljo, dne 5. januarja 1936 odprte do 12. ure predpoldne.

Uprava Zdržbe trgovcev.

Vložitev davčnih napovedi za pridobnino, posebni davčni dodatki, samski davek, splošni in skupni davek na promet in luksuzni davek.

V informacijo vseh davčnih zavezancev, posebno pa našim članom trgovcev objavljamo naslednje pozive davčne uprave za vložitev davčnih napovedi. Pripominjamo pa, da smo to nazorno razložili ob priliki uradnih dnevov, dne 29. XII. 1935 v Gor. Petrovcih, Gornji Lendavi in Sv. Juriju

ter priporočamo vsem p. n. članom trgovcem, da se poslužijo pri davčnih napovedi raznih informacij in podukov pisarne Zdržbe trgovcev v Murski Soboti, katera Vam stoji med uradnimi urami vedno na razpolago, ter se obenem istotam lahko nabavijo tudi tozadevne tiskovine.

I. Napoved za odmero redne pridobnine in posebnega davčnega dodatka po členu 59/II, zakona o neposrednih davkih:

a). **Redna pridobnina.** Vsa podjetja, poslovanja (trgovska, industrijska in obrtna (in vsi samostojni poklici, ki so zavezani pridobnini, so dolžni v svrhu odmere pridobnine za leto 1936 vložiti v roku od 1. januarja do 31. januarja napovedi o čistem dohodku doseženem v poslovnem letu 1935.

Napoved se mora vložiti za vsak objekt in prav tako za vsako vrsto poslovanja posebej. N. pr., če trgovec vodi svojo trgovino v centrali in filijali, mora vložiti eno napoved za centralo, a drugo za filijalo (podružnico). Ali če se krojač bavi tudi s prodajanjem gotovih oblačil, tedaj mora vložiti posebej napovedi dohodkov od obrta in posebej dohodkov od prodaje gotovih oblačil. Napoved morajo vložiti tudi one osebe, ki so po čl. 46. zakona oproščene plačanja tega davka.

Napovedi ni treba vložiti onim davčnim zavezancem, ki plačajo pridobnino po stalni postavki iz čl. 59. zakona o neposrednih davkih.

Davčna podlaga je: enoletni čisti dohodek podjetja, poslovanja, poslovnice in poklica, dosežen v preteklem poslovnem letu pred davčnim letom.

Čisti dohodek je: brutto-dohodek, zmanjšan za izdatke, ki so potrebni za izvrševanje podjetja, poslovanja ali poklica (čl. 54 zakona).

Izdatki, ki niso v zvezi z poslovanjem, se od brutto dohodka ne morejo odbiti (čl. 55. zakona).

Koristno je za same davčne zavezance, če napovedi priložijo potrebna dokazila posebni začetni in zaključni inventar, oziroma račun bilance in račun izgube in dobička, korespondenco in podobno, ako vodijo redne trgovske knjige. Nadalje potrdila državnih in samoupravnih oblasti, bank in zavodov ter vse drugo, s čimer bi mogli polnoveljavno dokazovati točnost prijavljenih podatkov. Obrtniki naj v napovedi izjavijo, če se morda istočasno ne pečajo s prodajanjem nakupljenega blaga, če morda uporabljajo stroje na pogon in koliko pomočnikov zaposlujejo v svojem obrtu. Podjetniki, ki delajo v akordu, morajo to v napovedi navesti.

Po čl. 6. Zakona o davku na samce morajo davčni zavezanci pridobnine navesti v svoji napovedi, če so samci, vdovci brez otrok, oziroma ločeni, in koliko so stari. Družabniki posamesnih podjetij, v kolikor so zavezani davku na samce, morajo v napovedi navesti tudi delež, ki z njimi v podjetju sodelujejo.

b) **Napoved za odmero posebnega davčnega dodatka po čl. 59/II zakona o neposrednih davkih:**

Vsi davčni zavezanci pridobnine, ki so razen pridobnine navezani tudi plačanju posebnega davčnega dodatka po čl. 59/II zakona o neposrednih davkih, morajo v davčni napovedi pridobnine, in sicer v posebnih, zato določenih rubrikah, napovedati tudi skupni brutto-promet, opravljen v poslovnem letu pred davčnim letom.

V smislu omenjenega zakonskega predpisa so zavezanci plačanju posebnega davčnega dodatka:

a) ona *Industrijska podjetja*, ki svojo blago prodajajo neposredno potrošnikom po svojih podružnicah, prodajalnah in komisijonarskih skladiščih, ali pa preko tretjih fizičnih in pravnih oseb.

b) *Ona trgovska in obrtna podjetja*, ki imajo poleg glavne poslovnice še podružnice (prodajalne) za prodajo blaga neposredno potrošnikom.

c) *vsi veliki magazini*, t. j. ona podjetja, ki prodajajo neposredno potrošnikom mnogovrstno blago, ki po svoji naravi spada v razne izdelovalne in trgovske panoge.

Vsa ta podjetja so pod navedenimi pogoji zavezana posebnemu davčnemu dodatku, če in kadar njihov celokupni brutto-promet, opravljen v poslovnem letu pred davčnim letom, preseže Din 1.000.000.— Pod celokupnim prometom je treba razumeti ne le promet opravljen s potrošniki, ampak tudi ves ostali promet opravljen v tuzemstvu in inozemstvu, in to kakor oni, ki ga je opravilo podjetje samo (centrala), kakor tudi oni, opravljen od vseh njegovih podružnic (prodajalnic). (V splošnem se ta davek naših trgovcev ne tiče. Op. ured.)

Kdor ne vloži napovedi v roku, ki je odrejen v tem pozivu, bo plačal za kazni 3% odmerjenega osnovnega davka in posebnega davčnega dodatka, a 10%, če napovedi niti na osebni pisni poziv nebi vložili v roku osmih dni.

II. Napoved za odmero splošnega davka na poslovni promet in davka na luksuz pavšalcev.

V istem, zgoraj naznačenem roku so dolžni intelektualci, davčni zavezanci splošnega prometnega davka, katerih njihov skupni letni promet po oceni davčnega odbora za preteklo leto pred davčnim letom ni znašal več kot Din 300.000.—, in ostali zavezanci splošnega davka, kakor tudi skupnega davka na poslovni promet, katerih njihov skupni letni promet po oceni davčnega odbora za preteklo leto pred davčnim letom ni znašal več kot Din 500.000.—, vložiti skupaj z davčnimi napovedmi pridobnine tudi posebne napovedi o poslovnem prometu, opravljenem v preteklem letu.

Kakor davčne napovedi za pridobnino, tako se tudi te napovedi vlagajo za vsako poslovanje in vsako poslovnicu posebej.

Davčna podlaga davka za poslovni promet je vrednost opravljenega prometa s stvarmi in uslugami. V podlago se računa tudi oni promet, ki je opravljen brez plačila, in sicer, kadar

se vrši s prenosom iz lastnega podjetja za osebno in lasno uporabo.

Od podlage za plačanje tega davka se ne smejo odbiti postranski stroški (embalažni, zavarovalni, prevojni, obresti itd.). Odbijajo pa se državne in samoupravne trošarinske dajatve.

Promet, ki je zavezan skupnemu davku, se mora v napovedi prijaviti posebej za vsako davčno tarifno postavko. V davčnih napovedih davka na poslovni promet morajo davčni zavezanci, in sicer v zato določenih rubrikah, napovedati istočasno promet s predmeti, ki so zavezanci plačanju davka na luksuz.

Ta promet naj prijavijo porazdeljeno po vrstah blaga, ki je zavezano temu davku.

Opozarjajo se davčni zavezanci, da napovedi za prometni davek vložijo pravočasno, ker morajo sicer oni, ki tega ne store, plačati kazni iz čl. 137 zakona o neposrednih davkih.

Davčne prijave pridobnine, kakor tudi splošnega in skupnega davka na poslovni promet izpolnjujejo in vlagajo:

- 1.) lastnik poslovnice ali podjetja, oziroma oseba, na račun katere se poslovanje vrši.
- 2.) v primeru zakupa, zakupnik.
- 3.) za maloletne njihovi starši, oziroma varuhi.
- 4.) za mase njihovi zastopniki.
- 5.) če je podjetje v posesti več oseb, potem vsi skupaj.

Napoved lahko vloži tudi druga oseba po posebnem ali splošnem polnomočju davčnega zavezanca.

Če davčni zavezanec namenoma, da bi se izognil plačanju davka, navede v davčni napovedi pridobnine, oziroma davka na poslovni promet neresnične izjave, ki bi zaradi njih mogla nastati popolna ali delna davčna prikrajšba, oziroma ako utaji kak vir dohodkov ali del premoženja, ki je njegov dohodek zavezan davku, odgovarja za utajbo v smislu čl. 142 zakona o neposrednih davkih.

Napoved se mora vložiti osebno ali po pošti pri oni občini ali davčni oblasti prve stopnje, na katere teritoriju se nahaja poslovnicu.

Če je davčni zavezanec nepisemen, ali pa ne zna izpolniti napovedi, lahko da napoved na zapisnik pri pristojni občini ali podpisani davčni upravi.

Obrazec davčne napovedi se dobi razen pri davčni upravi in občini tudi v pisarni Združbe trgovcev v Murški Soboti za Din 1.— med uradnimi urami.

Najemnina za železniška skladišča znižana.

Ker so bila železniška skladišča radi previsokih najemnin le malo izkoriščana, je končno železniška uprava vendar je ustregla ponovnim zahtevam gospodarskih krogov in s 1. januarjem znižala pristojbine za najem odprtih železniških skladišč za 40 do 50 odstotkov.

Za že oddana skladišča veljajo še stare zakupnine, če je zakupna pogodba sklenjena za manj ko leto dni.

Če je pa pogodba sklenjena za daljšo dobo, potem se more pogodba odpovedati in skleniti nova pogodba, po novih zakupnih cenah.

KMETIJSTVO

Naprava vzornih gnojšč

s pomočjo brezobrestnih posojil od banke uprave, se še prihodnje pomlad ne bo izvajala. Ta akcija se bo vodila še po starem načinu, prosilci dobijo cement za polovično ceno. Prošnje se morajo obnoviti.

Devetmesečni tečaj za vinarstvo, kletarstvo in sadjarstvo

v banov. drevesnicah in trsnicah v Pekrah p. Limbuš pri Mariboru in na Kapeli p. Slatina Radenci, se prične 1. marca in traja do 30. novembra. V tečaj se spremejo dobro razviti in zdravi mladeniči stari nad 16 let. Prednost pri sprejemu imajo sinovi kmetijskih posestnikov in viničarjev. Pouk v tečaju je teoretičen in praktičen.

Gojenci imajo v zavodih brezplačno stanovanje in oskrbo, pridni in ubožni dobe razen tega še mesečni prispevek Din 30 za nakup šolskih potrebščin in drugih malenkosti.

Lastnoročno pisanim in s kolkom od 5 do 20 Din opremljenim prošnjam se mora priložiti krstni list, zadnje šolsko spričevalo, zdravniško spričevalo, нравstveno spričevalo in izjavo starišev (ali varuha) mladoletnikov,

opremljeno z 2 Din, da dovoljuje prosilcu obiš tečaja.

Pravilnoo premijanje naj se izroče ali odpošljejo februarja upraviteljstvu onega gori navedenih zavodov, v želi biti vlagatelj prošnje spre

**BRZA POŠTAKA
LINIJA**

ROYAL MAIL NE

ZA JUŽNO AMERIKO

Brazilijo-Uraguay-Antinio-Chile-Peru

Informacije brezplačno pri glavnem zastupstvu

ZAGREB, BAJEVA 19.

Cepljeno trsje

raznih žlahtnih vrst: poščip, dišeči trsje, žlahtnina, damascener, muškati, veltliner, liki rizling, biser od Chabe, na raznovrstni amer. podlagah, se dobija pri Francu Ser v Veržeju. Cena po dogovoru.

ZAHVALA.

Ko smo predali zemske ostanke tragično preminulega tovariša

Lukašek Josip-a dnevničarja šoferja

materi zemlji je naša dolžnost, da se zahvalimo vsem, ki so mu izkazali zadnjo čast.

Predvsem se pa zahvaljujemo družini Horvatovi in gospodu Meolicu, ki so nam stali ob prvih trenutkih katastrofe ob strani. Hvalo smo dolžni tudi vsem tistim, ki ste ga spremlili na tej njegovi zadnji poti, zlasti pa in to: prečastiti duhovščini, zastopnikom direkcije pošte, zastopnikom direkcije drž. železnic, predstojnikom uradov z uslužbenci, gospodu županu, Združbi trgovcev in obrtnikov, Sokolskemu društvu z praporom, vsem okoliškim poštarjem in vsej listi nepregledni množici, ki ga je spremljala na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se pa tudi bratu starosti Sokoča za njegove v srce segajoče besede na grobu, kakor tudi zastopniku šoferjev dravske banovine gosp. Hočevarju za gniljive besede slovesa.

Končno hvala pevčim pod vodstvom inspektorja Velnarja in mestni godbi za žalostinke, ter vsem, ki ste okrasili krsto z prekrasnimi vencami in cvetjem.

V MURSKI SOBOTI, dne 31. XII. 1935.

**USLUŽBENCI POŠTE
MURSKA SOBOTA.**

ŠEVLJARJI,

KROJAŽI

in ŠIVILJE POZOR!

REDKA PRILIKA

Nekoliko komadov šivalnih strojev levoročnih, flach in krojaških, po izredno niski ceni prodam. Zahtevajte takoj ponudbo, da ne bo prepozno!

Dospele so vse smučarske potrebščine.

Oglejte si zalogo. Cene zelo nizke.

RADIO APARATI PHILIPS IN HORNYPHON

po najnižji ceni na 18 mes. odplačilo.

V Vašem interesu je, da zahtevate čimprej ponudbo.

ŠTIVAN ERNEST Trgovina radio-aparatov in tehničnih predmetov
MURSKA SOBOTA